

VALTIONEUVOSTON KANSLIA
STATSRÅDETS KANSLI

Valtioneuvoston päätöksentekoa tukeva selvitys- ja tutkimussuunnitelma 2017

Valtioneuvoston yleisistunto 22.9.2016

VALTIONEUVOSTON PÄÄTÖKSENTEKOA TUKEVA SELVITYS- JA TUTKIMUSSUUNNITELMA 2017

Suunnitelman tavoitteet

Valtioneuvoston päätöksentekoa tukevan selvitys- ja tutkimussuunnitelman tavoitteena on varmistaa vahva ja horisontaalinen tietopohja yhteiskunnallisen päätöksenteon tueksi.

Suunnitelmalla ohjataan selvitys- ja tutkimustoimintaa hallituksen valitsemille, hallituksen ja ministeriöiden toiminnan kannalta oleellisille painopistealueille.

Suunnitelman tavoitteena on luoda perusta selvitys- ja tutkimustiedon systemaattiselle ja laaja-alaiselle käytölle valtioneuvoston ja sen ministeriöiden päätöksenteossa sekä vahvistaa hallituksen ja sen ministeriöiden päätöksenteon tietopohjaa, tietoon perustuvaa toimintapolitiikkaa ja strategista kokonaisnäkemystä.

Suunnitelma sisältää selvitys- ja tutkimusteemat kustannusarvioineen sekä asiaan kuuluvat valmistelu- ja ohjausvastuut. Teemoilla on selkeä kytkentä hallituksen päätöksenteon tietotarpeisiin ja kysymyksiin.

Selvitys- ja tutkimussuunnitelman sisältö, toimeenpano ja vastuut

Suunnitelma sisältää valtioneuvoston kanslian momentilta 23.01.22 tutkimus- ja selvitystoiminta (10,4 milj. euroa siirtomääräraha 3 vuotta) toteutettavan tutkimus- ja selvitystoiminnan painopisteet/teemat kustannusarvioineen sekä asiaan kuuluvat valmistelu- ja ohjausvastuut. Määrärahan käyttötarkoitus on määritelty momentin perusteluissa.

[Toimintasuunnitelma strategisen hallitusohjelman kärkihankkeiden ja reformien toimeenpanemiseksi](#) on toiminut valtioneuvoston selvitys- ja tutkimussuunnitelman laadinnassa tietotarpeiden tunnistamisen lähtökohtana. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimussuunnitelman numerointi noudattaa toimintasuunnitelman numerointia.

Momentilta varataan 1 970 000 euroa kohdenneltavaksi myöhemmin määriteltäviin pikaisiin selvitys- ja tutkimustarpeisiin, sekä 300 000 euroa perustulokokeilun arvioinnin myöhemmin määriteltäviin tietotarpeisiin, 300 000 euroa talousneuvoston myöhemmin määriteltäviin tietotarpeisiin, 300 000 euroa tutkimus- ja innovaationeuvoston myöhemmin määriteltäviin tietotarpeisiin, 150 000 euroa tulevaisuusselonteon myöhemmin määriteltäviin tietotarpeisiin ja 300 000 EU-vaikutusarvioinnin myöhemmin määriteltäviin tietotarpeisiin.

PAINOPISTEALUE 1. TYÖLLISYYS JA KILPAILUKYKY

SELVITYS-/TUTKIMUSTEEMA	VASTUUMINISTERIÖ	MUUTMINISTERIÖT	KUSTANNUSSARVIO (€)
1.1 Asuntomarkkinoiden toimivuus A) Varainsiirtoveron asuntomarkkinavaikutukset B) Vuokra-asuntosijoitusalan kannattavuus, kilpailutilanne ja kehittämistarpeet	VM	VNK, YM	200 000
1.2 Työllisyyden ja yrittäjyyden vahvistaminen: toimenpiteiden vaikuttavuus ja kohdentaminen A) Palkkatuen ja starttirahan vaikutusten arviointi B) Yrittäjyyspaketin vahvistaminen C) Selvitys työttömyyden laajoista kustannuksista yhteiskunnalle D) Työttömyysturvan suoja-osan vaikutus työllisyyteen	TEM	VM, STM	380 000
1.3 Työvoima- ja yrityspalvelujen alueellisten kokeilujen arviointi- ja toimintatutkimus	TEM	VNK, VM, OKM, STM	200 000
1.4 Maahanmuuttajat ja innovaatiotalous	TEM	SM, OKM, STM	100 000

PAINOPISTEALUE 2. OSAAMINEN JA KOULUTUS

SELVITYS-/TUTKIMUSTEEMA	VASTUUMINISTERIÖ	MUUTMINISTERIÖT	KUSTANNUSSARVIO (€)
2.1 Nais- ja miesenemmistöisten koulutusalojen segregaaation purkaminen	OKM	TEM, STM	250 000
2.2 Äidinkielen ja uskonnon muuttuvat koulutustarpeet	OKM	SM, TEM	300 000

PAINOPISTEALUE 3. HYVINVOINTI JA TERVEYS

SELVITYS-/TUTKIMUSTEEMA	VASTUUMINISTERIÖ	MUUTMINISTERIÖT	KUSTANNUSSARVIO (€)
3.1 Ikääntyneiden ruokapalvelut ja mahdollisuudet tukea kotona asumista	STM	MMM, VM, YM	200 000
3.2 Maakunnan ja kuntien toiminta, työnjako ja yhteistyö vammaisten ja ikääntyneiden asumispalveluissa ja asumisessa	YM	VM, TEM, STM	220 000
3.3 Yksinelävien asema yhteiskunnassa	STM	VM, YM	250 000
3.4 Kuntoutusjärjestelmän kokonaisuudistus	STM	TEM	200 000
3.5 Perustulokokeilun vaikutustenarvioinnin myöhemmin määriteltävät tietotarpeet	STM	VNK, TEM	300 000
3.6 Terveiden kannalta riittämättömän liikunnan yhteiskunnalliset kustannukset	OKM	STM	150 000

PAINOPISTEALUE 4. BIOTALOUS JA PUHTAAT RATKAISUT

SELVITYS-/TUTKIMUSTEEMA	VASTUUMINISTERIÖ	MUUTMINISTERIÖT	KUSTANNUSSARVIO (€)
4.1 Kiertotalouden ja materiaalitehokkuuden edistäminen A) Jäteveden sisältämän fosforin talteenotto ja kierrättäminen: Taloudelliset ja lainsäädännölliset ohjaukeinit eri maissa ja niiden soveltaminen Suomeen B) Kiertotalouden taloudelliset ohjaukeinit C) Miten kansallinen materiaalitehokkuusohjelma on toteutunut ja miten olisi jatkossa edistettävä materiaalitehokkuutta osana kiertotaloutta?	YM	VM, MMM, TEM	400 000
4.2 Erätalouteen liittyvän yritystoiminnan nykytila ja kehittämisedellytykset	MMM	TEM, YM	100 000

4.3 Kansallinen ilmastomuutoksen haavoittuvuus- ja riskiarviointi	MMM	TEM, YM	100 000
4.4 Ilmaan joutuvien päästöjen haittakustannusmalli	YM	LVM, TEM, STM	150 000
4.5 Päästökauppadirektiivin uudistamisen vaikutukset Suomen teollisuuteen, energiantuotantoon ja kansantalouteen	TEM	VM, YM	100 000

PAINOPISTEALUE 5. DIGITALISAATIO, KOKEILUT JA NORMIEN PURKAMINEN

SELVITYS-/TUTKIMUSTEEMA	VASTUUMINISTERIÖ	MUUT MINISTERIÖT	KUSTANNUSSARVIO (€)
5.1 Innovatiiviset julkiset hankinnat hallitusohjelman biotalouden ja puhtaiden ratkaisujen kärkihankkeiden tavoitteiden edistämiseksi	MMM	VM, TEM, YM	200 000
5.2 MyData:n vaikutukset julkisen hallinnon organisaatioiden toimintaan	VM	OM	70 000
5.3 Vaikutusten arvioinnin tehostaminen automaattisen tiedonhankinnan ja data-analytiikan avulla	YM	LVM, TEM	250 000

6. REFORMIT

SELVITYS-/TUTKIMUSTEEMA	VASTUUMINISTERIÖ	MUUT MINISTERIÖT	KUSTANNUSSARVIO (€)
6.1 Sote- ja maakuntauudistuksen toteutuksen tuki A) Sote- ja maakuntauudistuksen toimeenpano B) Sote- ja maakuntauudistuksen yhteistyötarpeet C) Sote- ja maakuntauudistuksen ohjaus D) Yrityspalveluiden sähköisten järjestelmien käyttö ja kehittäminen	VM	OKM, MMM, LVM, TEM, STM, YM	600 000
6.2 Lohkoketjuteknologian hyödyntämisen mahdollisuudet ja hyödyt	VM	STM	100 000
6.3 Kuntien lakisäätöisten tehtävien kuntakohtainen vaihtelu sote- ja maakuntauudistuksen jälkeen	VM	OKM	80 000
6.4 Kansalaisten julkisen hallinnon asiointi A) Julkisen hallinnon asiointi vertailumaissa B) Sosiaali- ja terveyspalvelujen asiakasmaksujen muutosten vaikutukset C) Asiakasprosessit ja palveluiden saatavuus	STM	OKM, VM	500 000
6.5 Alueidenkäytön ja rakentamisen ohjauksen uudet roolit maakuntauudistuksessa	YM	VM, LVM, TEM, STM	200 000
6.6 Aluetalouden tietoperusta kasvun ja kilpailukyvyn vahvistajana	TEM	OKM, MMM, LVM, YM	120 000

7. HALLITUKSEN KESKEISET KIVIJALKAHANKKEET

SELVITYS-/TUTKIMUSTEEMA	VASTUUMINISTERIÖ	MUUT MINISTERIÖT	KUSTANNUSSARVIO (€)
7.1 Yhdysvaltain vaikutus Euroopan ja Suomen turvallisuudelle	UM	SM, PLM	80 000
7.2 Suomen vaikuttavuuden vahvistaminen konfliktien ehkäisyssä ja hallinnassa	UM	SM, PLM	100 000
7.3 Pohjoismaiden ulko- ja turvallisuuspoliittinen yhteistyö: kehitysmahdollisuudet ja haasteet yhteistyön syventämiselle	UM	SM, PLM	80 000
7.4 Ihmiskaupan uhrien tunnistamista ja auttamista koskevan lainsäädännön toimivuus	OM	SM, STM	100 000
7.5 Kokonaisarvio valmiuslain ja perustuslain 23 §:n suhteesta	OM	PLM	150 000

7.6 Osaamisen huoltovarmuus Suomen puolustuksen teknologisen ja teollisen perustan turvaamisessa	PLM	TEM	150 000
7.7 Energia ja huoltovarmuus: geopoliittisten ja strategisten siirtymien ennakointi turvallisuuspoliittisesta näkökulmasta	PLM	UM, TEM	300 000
7.8 Kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumuksen toimenpidesitoumus-työkalun arviointi	VNK	TEM, YM	100 000

8. MUUT

SELVITYS-/TUTKIMUSTEEMA	VASTUUMINISTERIÖ	MUUT MINISTERIÖT	KUSTANUSARVIO (€)
8.1 Talousarvion sukupuolivaikutusten arvioinnin kehittäminen	VM	OKM, STM	100 000
8.2 Kolmas sektori viranomaisten turvallisuustoiminnan tukena	SM	UM, PLM	150 000
8.3 Tutkimuslaitos- ja rahoitusuudistuksen arviointi	VNK	PLM, VM, OKM, MMM, TEM, STM, YM	350 000
8.4 Talousneuvoston myöhemmin määriteltävät tietotarpeet	VNK	VM	300 000
8.5 Tutkimus- ja innovaationeuvoston myöhemmin määriteltävät tietotarpeet	OKM	VNK, TEM	300 000
8.6 Tulevaisuusselonteon myöhemmin määriteltävät tietotarpeet	VNK	kaikki ministeriöt	150 000
8.7 EU-vaikutusarvioinnin myöhemmin määriteltävät tietotarpeet	VNK koordinoi		300 000
8.8 Myöhemmin määriteltävät pikaiset selvitys- ja tutkimustarpeet	VNK koordinoi		1 970 000
			Yhteensä 10,4 milj. €

Avoimen haun periaatteet

Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimussuunnitelman mukaiset selvitys- ja tutkimushankkeet valitaan avoimella haulla käyttäen objektiivisia ja syrjimättömiä kriteerejä. Hankinnassa noudatetaan hyvän hallinnon periaatteiden mukaista potentiaalisten toimittajien tasapuolista kohtelua.

Hakumenettelyn kulku

Valtioneuvoston kanslia päättää hakuilmoitusten sisällöistä. Valtioneuvoston kanslia julkaisee hakuilmoituksesta tiedotteen erikseen päätettävissä ilmoituslehdissä sekä vastaa kääntämisestä ja ilmoitusten julkaisusta valtioneuvoston verkkopalvelussa. Lisäksi hakuilmoitukset julkaistaan Hilma-hankintakanavassa ja vastuuministeriöiden verkkosivuilla.

Vastuuministeriöt vastaavat hakemusten sisällöllisestä arvioinnista ja tekevät esityksen valtioneuvoston kanslialle selvitys- ja tutkimustoiminnan valinnasta. Hankkeiden valintakriteereinä ovat relevanssi, vaikuttavuus, hyödynnettävyys, laatu ja toteutettavuus.

Valtioneuvoston kanslia tekee päätökset selvitys- ja tutkimustoiminnan hankinnoista ja hankesopimukset päävastuullisten toteuttajatahojen kanssa.

Hankkeiden toteutuksen seuranta ja ohjaus

Valtioneuvoston tutkimus-, ennakointi- ja arviointitoimintaa koordinoiva työryhmä (TEA-työryhmä) toimii ministeriöiden yhteisenä tilaajaryhmänä ja seuraa selvitys- ja tutkimussuunnitelman tavoitteiden toteutumista.

Valtioneuvoston kanslia osoittaa jokaiselle valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan hankkeelle tai hankekokonaisuudelle ohjausryhmän, huolehtii hankkeiden maksusuorituksista, sekä seuraa vuosittain määrärahan ja henkilötyövuosien käyttöä.

Ohjausryhmä seuraa hankkeen edistymistä ja edesauttaa hankkeen tulosten hyödyntämistä sekä tekee esitykset hankkeen etenemisen mukaisesta kulujen maksatuksesta valtioneuvoston kanslialle. Ohjausryhmän puheenjohtajana toimii vastuuministeriön edustaja. Ohjausryhmien puheenjohtajat tiedottavat painopistekohtaisille ministeriryhmille sekä selvitys- ja tutkimussuunnitelman kokonaisseurannasta vastaaville ministeriöidensä TEA-työryhmän jäsenelle säännöllisesti hankkeen edistymisestä sekä toimittavat niiden käyttöön kaiken hankkeen seurannan kannalta oleellisen materiaalin.

Vastuuministeriöt huolehtivat yhdessä hankkeen toteuttajan kanssa hankkeessa syntyvän tiedon hyödyntämisen edistämisestä. Loppuraportit julkaistaan Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarjassa.

Valtioneuvoston kanslia antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset ja ohjeet ministeriöille selvitys- ja tutkimussuunnitelman toimeenpanosta.

Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen

Alivaltiosihteeri Timo Lankinen